

**QORTI TAL-MAĠISTRATI (MALTA)
BĦALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI**

**MAĠISTRAT
DR RACHEL MONTEBELLO B.A. LL.D.**

Kumpilazzjoni Nru.: 1090/2023

**II-PULIZIJA
(Spettur Shaun Friggieri)**

-Vs-

CARMELO PORTELLI

Illum, 29 ta' Jannar 2024

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet miġjuba fil-konfront ta' **CARMELO PORTELLI** ta' 38 sena, iben John u Maria xebba Tabone, imwield Pieta' nhar il-11 ta' Settembru 1985 residenti f'Blk 1, Bieb B, Fl. 17, Triq tal-Miġna, Gudja u detentur tal-karta tal-identita' 0464185M, li ġie akkużat talli bejn Frar 2020 u Ġunju 2021 f'dawn il-Gzejjer, b'diversi atti, ukoll jekk fi zminijiet differenti u li jiksru l-istess disposizzjoni tal-liġi u li ġew magħmulin b'rizoluzzjoni waħda;

1. Iffalsifikajt cedola, polza, ordni jew dokumenti ohra, illi meta jigu prezentati wiehed jista' jircievi bihom hlas, jew jieħdu l-kunsinna ta' oggetti jew jigbor depożitu jew rahan minn ufficju pubbliku, jew minn bank jew stabbiliment pubbliku iehor imwaqqaf jew maghruf b xi' att pubbliku tal-Gvern;
2. U aktar talli xjentament għamilt uzu minn wahda mill-karti ffalsifikati msemmijin fl-artikoli 166, 167 u 168 tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta;
3. U aktar talli għamilt falsifikazzjoni f'att awtentiku u pubbliku, jew fi skrittura kummercjali jew ta' bank privat, b'falsifikazzjoni jew b'tibdil fl-iskrittura jew fil-firem billi hloqt pattijiet, dispozizzjonijiet jew obbligi foloz jew ħelsien falz minn obbligi, jew billi ddaħalt dawn il-pattijiet, dispozizzjonijiet obbligi jew ħelsien minn obbligi f'dawk l-atti jew skritturi wara li jkunu gew iffurmati, inkella billi židt jew biddilt klawsoli, dikjarazzjonijiet jew fatti, illi dawn l-atti jew skritturi kellhom ikollhom fihom jew kellhom jippruvaw;
4. U aktar talli xjentament għamilt uzu minn att, kitba jew skrittura falza msemmija fl-artikoli 183 tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta;
5. U aktar talli sabiex tikseb xi vantaġġ jew beneficiċju għalik innifsek jew għal haddieħor, f'xi dokumenti maħsub għal xi awtorita' pubblika, xjentement għamilt dikjarazzjoni jew stqarrija falza jew tajt tagħrif falz ;
6. U aktar talli b'mezzi kontra l-ligi, jew billi għamit uzu ta' ismijiet foloz, jew ta, kwalifiki foloz, jew billi nqdejt b'qerq iehor, ingann jew billi wrejt haġa b'ohra sabiex iggiegħel titwemmen l-eżistenza ta; intraprizi foloz, jew ta ħila setgħa fuq haddieħor jew ta' krediti immaginarji, jew sabiex tqanqal tama jew biza' dwar xi grajja kimerika, għamilt qligħ ta' aktar minn hamest elef euro €5,000 bi hsara tad-Dipartiment tas-Sigurta Socjali, il-Gvern ta' Malta u /jew xi entita u/ jew entitajiet ohra;

7. U aktar talli bi ħsara tad-Dipartiment tas-Sigurta Soċjali, il-Gvern ta' Malta u/jew xi entita u/jew entitajiet oħra, għamilt qligħ ieħor b'qerq ta'aktar minn ħamest elef euro (€5,000).

Il-Qorti għet mitluba sabiex f'każ ta' sejbien ta' ħtija tikkundanna lill-akkuzat għal ħlas ta' spejjes li jkollhom x'jaqsmu mal-ħatra ta' esperti jew periti fil-proceduri hekk kif ikkontemplat fl-Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta'Malta.

Rat id-digriet tagħha tad-29 ta' Jannar 2024 fejn laqgħet it-talba tal-Assistent Direttur tas-Sigurta' Soċjali biex jiġi ammess fil-proċeduri bħala parti offiċja a tenur tal-artikolu 410(5) tal-Kap. 9;

Semgħet lill-Uffiċjal Prosekutur fis-seduta tad-29 ta' Jannar 2024, jaqra l-akkużi u jikkonfermahom bil-ġurament u rat id-dokumenti pprezentati flimkien mal-akkużi;

Semgħet lill-imputat waqt l-eżami iwieġeb li huwa ħati;

Semgħet lill-Uffiċjal Prosekutur jiddikjara illi l-imputazzjoni bin-numru tlieta (3) fiċ-ċitazzjoni hija alternattiva għall-imputazzjoni bin-numru wieħed (1), l-imputazzjoni bin-numru erbgħa (4) hija alternattiva għal dik bin-numru tnejn (2) filwaqt li l-imputazzjoni bin-numru sebgħa (7) hi alternattiva għal dik bin-numru sitta (6);

Semgħet lill-imputat jikkonferma l-ammissjoni tal-ħtija tiegħu anke wara li ġie mwissi bl-iktar mod solenni dwar il-konsegwenzi legali tal-ammissjoni tiegħu u wara illi kkonċedietlu ħin biex jirrikonsidra din id-dikjarazzjoni ta' ħtija u sabiex jerga' jikkonsulta mad-difensur tiegħu, kif ukoll wara li spjegatlu n-natura u s-serjeta` tal-reati li jinsab mixli bihom, il-konsegwenzi ta' dikjarazzjoni tal-ħtija u l-piena erogabbli.

Semgħet lill-Assistent Direttur tad-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali jiddikjara fis-seduta tad-29 ta' Jannar 2024 illi l-ammont kollu meħud illegalment għad-detriment tal-istess Dipartiment huwa ta' €7,734.14 u illi fil-5 ta' Diċembru 2023 l-imputat iffirma ftehim mad-Dipartiment fejn aċċetta li jhallas lura bin-nifs l-ammont dovut permezz ta' rati mensili fis-somma ta' €100. Rat id-dokumenti relattivi akkwiziti fl-atti bi qbil mad-difiza, fosthom kopja tal-ftehim konkluż fil-5 ta' Diċembru 2023.

Semgħet is-sottomissjonijiet tal-partijiet dwar il-piena u semgħet lill-Prosekuzzjoni tiddikjara li m'hijiex qiegħda tinsisti li tingħata piena karċerarja effettiva u illi l-imputat ikko-opera mal-Pulizija u tahom informazzjoni siewja li kienet ta' għajjnuna għall-investigazzjonijiet tagħhom;

Rat id-dokumenti kollha akkwiziti fl-atti;

Rat l-atti kollha tal-proceduri;

Ikkunsidrat;

Illi fuq l-ammissjoni volontarja u inkondizzjonata tal-imputat, fil-preżenza tal-Avukat difensur tiegħu u dan wara li ġew osservati d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 392A tal-Kap. 9, il-Qorti m'għandhiex triq ohra salv li ssibu ħati tal-imputazzjonijiet kollha minnu ammessi.

Għall-finijiet tal-piena, il-Qorti kkunsidrat diversi fatturi, fosthom il-gravita' tar-reati li qiegħed jinstab ħati dwarhom l-imputat u l-ammont mhux negligibbli li huwa kiseb għad-dannu tal-parti offiża b'riżultat tal-kommissjoni ta' dawn ir-reati. Izda hadet ukoll qies tal-fatt illi huwa ammetta il-ħtija tiegħu fl-iktar stadju bikri tal-proceduri u l-ko-operazzjoni sħiħa tiegħu mal-Pulizija u l-għajjnuna li tahom fl-investigazzjonijiet tagħhom. Fuq kollox, il-fatt illi ntlahaq ftehim formali mad-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali li jfisser li l-imputat aċċetta wkoll li jhallas lura lid-Dipartiment l-ammont

kollu minnu meħud illegalment u l-fatt li diġa' beda jhallas lura l-ammont minnu dovut.

Qieset ukoll l-alternattività li teżisti, kif dikjarat formalment mill-Prosekuzzjoni, bejn l-ewwel u t-tliet imputazzjonijiet u bejn it-tieni u r-raba' imputazzjonijiet kif ukoll il-fatt illi l-istess att, cioè l-użu ta' dokumenti iffalsifikati ta lok għal iktar minn reat wieħed, fosthom ir-reat taħt l-artikolu 188 tal-Kap. 9 u r-reat ta' frodi taħt l-artikolu 308 tal-Kap. 9. Għaldaqstant, filwaqt li l-Qorti sejra tastjeni milli tieħu konjizzjoni tal-imputazzjonijiet li huma alternattivi għal oħrajn, sejra wkoll bl-applikazzjoni tal-prinċipju tal-konkorrenza formali ta' reati u pjeni, tagħti l-piena biss għar-reat l-iktar gravi fost dawk li ġew kkomessi permezz tal-istess att li f'dan il-każ huwa r-reat ta' truffa taħt l-artikolu 308 tal-Kap. 9. Jirriżulta wkoll li r-reati addebitati fit-tieni u l-ħames imputazzjonijiet twettqu sewwasew bħala mezz għall-kommissjoni tar-reat ta' frodi. Isibu riskontru għalhekk id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 17(h) tal-Kap. 9.

Bl-ammissjoni tal-imputat għar-reat ta' truffa taħt l-artikolu 308 tal-Kap. 9, ma jistax jinstab ħati wkoll għar-reat tal-frodi innominata taħt l-artikolu 309 tal-Kap. 9 għaliex dan ir-reat jinstab ħati tagħha min jagħmel xi qligħ ieħor b'qerq mhux imsemmi fl-artikoli ta' qabel u għalhekk, anke għaliex ġie dikjarat mill-Prosekuzzjoni li din l-imputazzjoni hija alternattiva għall-imputazzjoni dawr ir-reat ta' truffa, il-Qorti sejra tastjeni milli tieħu konjizzjoni tal-imputazzjoni bin-numru sebgħa (7) dwar ir-reat taħt l-artikolu 309 tal-Kap. 9.

Ir-reat l-iktar gravi fost is-sensjela ta' reati li l-imputat ammetta l-ħtija dwarhom, huwa dak taħt l-artikolu 308 tal-Kap. 9 li, bl-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 310(1)(a) tal-Kap. 9, jipprovdi għal piena ta' prigunerija minn sentejn sa disa' snin billi l-ammont tal-ħsara magħmula mill-imputat jeċċedi s-somma ta' €5,000.

Mizmumin ferm dawn il-konsiderazzjonijiet kollha, il-Qorti tqis illi filwaqt li l-iktar piena idoneja hija waħda karċerarja, hemm raġunijiet tajbin u validi fiċ-ċirkostanzi, biex tapplika d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 28A tal-Kap. 9 kif ukoll id-

dispożizzjonijiet tal-artikolu 532A tal-Kap. 9 minflok id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 28H tal-istess Kap. 9, fil-konfront tal-imputat.

Ghal dawn il-motivi kollha, filwaqt li tastjeni milli tiehu konjizzjoni tal-imputazzjonijiet bin-numru tlieta (3) u erbgħa (4) billi dawn huma alternattivi għall-imputazzjonijiet bin-numru wiehed (1) u tnejn (2), rispettivament, filwaqt li tastjeni wkoll milli tiehu konjizzjoni tal-imputazzjoni bin-numru sebgħa (7) għaliex hija alternattiva għall-imputazzjoni bin-numru sitta (6), u wara li rat l-Artikoli 17(h), 18, 167, 169, 188(1), 308 u 310(1)(a) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, qiegħda ssib lil CARMELO PORTELLI hati fuq ammissjoni tiegħu stess, tal-imputazzjonijiet l-oħra kollha u tikkundannah sentejn prigunerija izda bl-applikazzjoni tal-Artikolu 28A tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta tordna li din is-sentenza ma tidholx fis-seħh hlief jekk fi żmien tliet (3) snin, il-hati jikkommetti reat ieħor li għalih hemm piena ta' prigunerija.

A tenur ta' l-Artikolu 28A(4) tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta, il-Qorti spjegat lill-hati bi kliem ċar ir-responsabilità tiegħu taħt l-Artikolu 28B tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta jekk huwa jikkommetti, matul il-perijodu operattiv ta' din is-sentenza sospiza, reat li għalih hemm piena ta' prigunerija.

Bl-applikazzjoni tal-Artikolu 532A tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta li jirrendi applikabbli d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 24 tal-Att dwar il-Probation, Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta, tordna lil CARMELO PORTELLI jhallas lid-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali l-bilanċ mis-somma ta' sebat elef seba' mija u erbgħa u tletin Euro u erbatax-il ċenteżmu (€7,734.14) rappreżentanti d-danni sofferti mill-istess Dipartiment b'riżultat tad-delitti li dwarhom qed tinstab htija, skont it-termini tal-ftehim datat 26 ta' Ottubru 2023 u ffirmit mill-hati fil-5 ta' Diċembru 2023 ċioe' bin-nifs b'rati mensili ta' mitt Euro (€100) kull wahda.

Billi ma jirriżultax li ġew nominati esperti f'dawn il-proċeduri, tastjeni milli tiehu konjizzjoni tat-talba tal-Prosekuzzjoni ai termini tal-Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Ghall-fini tal-Artikolu 28A(8) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, tordna li kopja ta' din is-sentenza tintbagħat lir-Registratur tal-Qorti.

Ai termini ta' l-Artikolu 392A(2) tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta, il-Qorti tordna li fi żmien sitt (6) ijiem tax-xogħol l-Avukat Ġenerali jinghata aċċess għal kopja skenjata ta' l-atti, flimkien ma' aċċess għal kopja skenjata ta' din is-sentenza.

**DR. RACHEL MONTEBELLO
MAGISTRAT.**